

Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 428/15 kojom se mijenja Uredba za provedbu carinskog zakonika Zajednice br. 2454/93 u pogledu pravila podrijetla koja se odnose na Opći sustav povlastica (GSP) i preferencijalne tarifne mjere za neke zemlje i teritorije

Naslovna uredba, osim izmjena relevantnih za GSP sustav, donosi **izmjenu koja se tiče autonomnih trgovačkih mjera (ATM)** odnosno čl. 109. Uredbe za provedbu carinskog zakonika Zajednice, te ova izmjena **stupa na snagu odmah, 21. ožujka 2015.**

- **Izmjena čl. 109.** unosi obvezu, pri izdavanju EUR. 1 potvrda o prometu robe ili izjava na računu temeljem ATM mjera kao dokaza o povlaštenom podrijetlu te države, **unosa u polje 7. napomene EUR.1 potvrde o prometu robe, ili na izjavu na računu, navoda „Autonomous trade measures“ ili „Mesures commerciales autonomes“.**

Isto postaje obvezan unos u navedenoj vrsti dokaza o podrijetlu izdanim od 21. ožujka 2015. za robu koja traži preferencijal temeljem ATM-a. Ovo je bilo nužno kako bi se omogućilo razlikovanje i praktično dala mogućnost da se roba iz država koje istovremeno i paralelno uživaju i autonomne povlastice i povlastice temeljem bilateralnog trgovinskog sporazuma uveze ili po jednoj ili po drugoj osnovi. Trenutno se ovo odnosi na **robu koja dolazi iz Moldavije**, a za koje privremeno vrijede paralelno oba režima. Ukoliko se roba izvozi u EU uz primjenu autonomnih povlastica ispostavlja se EUR.1 potvrda o prometu robe s navedenim unosom u polju 7, ili unosom uz izjavu na računu. Međutim, ukoliko se izjava na računu ili EUR.1 izdaje temeljem sporazuma o slobodnoj trgovini, tada se isti ispostavljaju bez tog unosa. Bitno je napomenuti da ovlašteni carinski službenik uvijek mora biti svjestan pravila podrijetla po ATM sustavu, i po bilateralnom preferencijalnom aranžmanu, te činjenice da se ista mogu razlikovati, a također i različite carinske stope koje se primjenjuju u oba sustava (u načelu su carinske stope niže u bilateralnom trgovinskom preferencijalnom sporazumu). Trenutno se **i na Ukrajinu i na Kosovo primjenjuje ATM režim**, ali pritom još uvijek **nema drugog, bilateralnog trgovinskog preferencijalnog Sporazuma**, te se do stupanja na snagu Ugovora o slobodnoj trgovini odnosno SSP-a (ne prije početka 2016.) roba može uvoziti u EU isključivo temeljem jednostranih mjera, ali dokazi o podrijetlu također trebaju sadržavati spomenuti navod.

Ovom izmjenom UPCZ-a napravljena je i izmjena **2 članka koja stupaju na snagu i primjenjuju se retroaktivno od 1.1.2015.**

- **Stavkom c) čl. 97.1)** koji se dodaje i na jasan način daje mogućnost kada se još može naknadno izdati FORM A (kada je konačno odredište u trenutku izvoza nepoznato, ili dođe do podjele pošiljke tijekom prijevoza robe). Ovim putem treba naglasiti da su i izmjene ove uredbe isto uzele u obzir i činjenicu da zbog načina poslovanja i trgovinskih tokova naknadno izdavanje potvrda o prometu robe FORM A iz GSP država postaje sve učestalije. Poglavitito iz razloga što su neke države iz jugoistočne Azije koje su bile „HUB“-ovi za skladištenje i podjelu pošiljki za konačnu destinaciju u EU, te su do sada bile korisnice GSP preferencijala, od 1.1.2015. izgubile taj status (npr. Tajland) te više ne mogu, od tog datuma, potvrđivati podrijetlo za druge zemlje korisnice GSP-a iz iste regije.
- Drugi članak koji se djelomično mijenja je nova inačica **čl. 74.** kojim se na jasan način definira obveza da se, za robu iz GSP zemalja koja je bila u provozu (ili skladištenju) ili je tijekom puta

do konačnog odredišta došlo do podjele pošiljke u zemlji provoza (te je u slučaju skladištenja ili podjele trebala ostati pod carinskim nadzorom), a za koju se javi opravdana sumnja da je mogla biti izmijenjena, te da su na njoj rađene radnje veće od onih kojima se zadržava u dobrom stanju, za takvu robu traži potvrdu o ne-manipulaciji (sukladnosti) od strane deklaranta (tzv. **non-alteration** pravilo).

Europska komisija usvojila je 10. ožujka 2015. naslovnu Uredbu kojom se također dopunjuje pravna osnova za razvoj i uspostavu budućeg IT sustava REX – ovlaštenih izvoznika za podrijetlo i integrira u Uredbu za provedbu carinskog zakonika Zajednice (UPCZ). REX-om će se u potpunosti izdavanje izjava o podrijetlu prenijeti na tvrtke koje će se registrirati i time dobiti odobrenje za samopotvrđivanje podrijetla na dokazu kojeg će ispostavljeti u svrhu:

- izvoza iz GSP zemalja u EU;
- izvoza u GSP zemlje (za potrebe kumulacije podrijetla);
- dijeljenja pošiljke unutar EU i prema CH, NO ili TR.

Na razini EU koristit će se jedinstvena baza podataka o registriranim izvoznicima svih korisnika GSP sustava (tvrtki iz GSP zemalja, EU tvrtki, CH/NO/TR tvrtki ovlaštenih za preusmjeravanje pošiljki podrijetlom iz GSP država za EU ili CH/NO/TR). Deklaranti će biti u obvezi prije podnošenja carinske deklaracije sa zahtjevom za primjenu GSP preferencijala provjeriti vjerodostojnost broja registriranog izvoznika na izjavi o podrijetlu te navesti isti u carinskoj deklaraciji. Vjerodostojnost i valjanost navedenog REX broja će se elektronski provjeravati pri uvozu u EU (RH).

Uredba je objavljena u Službenom listu EU 14. ožujka 2015. (OJ L 70, 14.3.2015, p. 12) te je stupila na snagu 21. ožujka 2015. Primjena REX sustava kako je opisan u ovim izmjenama biti će moguća od 1.1.2017., nakon završetka razvoja IT aplikacije za REX.